

פסל זיאוס או פוסיידון

פסל ברונזה של זאוס או פוסיידון, נמצא בשנת 1926, בתחתית הים בכף ארטמיסיון, בצפון אֵבּוֹבֵיָה (Euboea), צפונית-מזרחית לאתונה.

משנת 460 לפנה"ס לערך, גובה 2.09 מ'.

מוצג במוזיאון הלאומי של יוון באתונה

©הצילום מתוך אתר האינטרנט של המוזיאון הלאומי של יוון

פסל ברונזה של אל אשר נמשה מתחתית הים. האל מושיט את זרועו השמאלית לפנים, בעודו משליך את הרעם או את הברק, שהחזיק בידו הימנית. פניו של הפסל חתומות ואינן מסגירות רגש. יש הרואים בכך ביטוי לעקבות האומנות היוונית הארכאית. מקובל לזהות את הפסל עם זאוס או עם פוסיידון, אף שהזיהוי שנוי במחלוקת וסביר יותר שמדובר בזאוס. פסל הברונזה הוא אחת היצירות המקוריות השמורות המעטות משיאה של התקופה הקלאסית. יצירת אומנות זו בולטת בזכות הביטוי המושלם של התנועה והאנטומיה האנושית. אין ספק שהפסל נוצר על ידי פסל גדול של התקופה הקלאסית המוקדמת, אף שזהותו לא ידועה.

זאוס אל השמים, הוא מטיל הרעם והברק, בכיר אלי אולימפוס ומלכם. זאוס הוא בנם של הטיטאנים קרונוס וריאה. במיתולוגיה הרומית מכונה זאוס "יופיטר". אחיו הזכרים של זאוס חילקו ביניהם את השליטה על כדור הארץ: זאוס - אל השמים ומזג האוויר, פוסיידון - אל הים ורעידות האדמה, האדס - אל השאול, המתים, ואוצרות האדמה. זאוס נישא לאחותו הרה, הקנאית והנקמנית, הוא היה אביהן של מספר דמויות בולטות במיתולוגיה היוונית, בהן: אתנה, דיוניסוס, אפולו וארטמיס. הוא מתואר כישות יצרית מאוד: רודף נשים, חם מזג וחובב יין, מה שלעיתים סיבך אותו בצרות. תאוות הבשרים שלו הביאה אותו ללבוש צורות שונות כדי לפתות אלות, נימפות ובנות תמותה, למורת רוחה של הרה אשתו.

זאוס לא היה אל נקמן, ולא נהג לנטור טינה. בשל חשיבותו הרבה של זאוס בפנתיאון האלים היווני, הוקמו לכבודו מקדשים רבים ברחבי העולם היווני. הגדול מבין המקדשים היה מקדש זאוס האולימפי, אשר בנייתו החלה בתקופה הארכאית, במאה ה-6 לפסה"נ ונמשכה משך מאות שנים עד לתקופה הרומית. מקדשים מפורסמים נוספים היו באולימפיה ובאי דלוס.

